

Analýza — Živnostenské oprávnění spolku a povinnost spolku odvádět pojistné

Obsahem analýzy je:

- rekapitulace Vašeho dotazu,
- právní otázky, které budeme řešit,
- stručná odpověď,
- doporučené další kroky,
- podrobný právní rozbor,
- užitečné odkazy.

Rekapitulace Vašeho dotazu

Uvádíte, že se chystáte založit spolek. Jeho hlavním účelem bude podpora počítačové gramotnosti v Africe. Hlavní činností spolku bude provoz vzdělávacího centra, realizace dobrovolnických stáží a provoz webových stránek. Mezi vedlejší činnosti by pak měly patřit například osvětová činnost, webdesign a organizace poznávacích zájezdů. Ptáte se, jestli pro uvedené činnosti spolek potřebuje živnostenské oprávnění, a to i v případě, že byste tyto činnosti vykonávali pouze jako zprostředkovatelé. Dále se nás ptáte, jestli za členy spolku musíte odvádět platby na zdravotní a sociální pojištění.

Na základě Vašeho dotazu se zaměříme na tyto právní otázky:

1. Musí Váš spolek pro uvedené činnosti získat živnostenské oprávnění? Kdo musí splňovat podmínky podle živnostenského zákona? Změní se něco, když bude spolek činnosti pouze zprostředkovávat?
2. Musí spolek za své členy odvádět platby na zdravotním a sociálním pojištění?

Stručná odpověď

1. Pro většinu uvedených činností živnostenské oprávnění nepotřebujete. Některé z nich ale mohou být za určitých okolností podnikáním. Například provozování placených osvětových kurzů nebo prodej a zprostředkování tvorby webových stránek mohou být volnou živností, která vyžaduje živnostenské oprávnění. Pořádání zájezdů by mohlo být dokonce živností koncesovanou. V případě zprostředkování musí plnit zákonné požadavky ten, kdo činnost realizuje.
2. Ze samotného členství ve spolku povinnost platit pojistné zdravotního pojištění a pojistné na sociální zabezpečení nevzniká. Tyto povinnosti by Vám vznikly až v případě, kdy by členové zároveň byli zaměstnanci spolku.

Doporučené další kroky

1. Podívejte se do příloh živnostenského zákona, ve kterých je seznam činností, které vyžadují živnostenské oprávnění. V případě nejasností se můžete s dotazy obrátit přímo na živnostenský úřad.

Podrobný právní rozbor

Živnostenské oprávnění

Živnostenské oprávnění potřebuje fyzická či právnická osoba (tedy i spolek) v případě, že plánuje podnikat, tedy pokud chce provozovat některou z živností podle živnostenského zákona. Živnost [§ 2 živnostenského zákona](#) zákona definuje jako:

- **soustavnou činnost**
- provozovanou samostatně,
- vlastním jménem,
- na vlastní odpovědnost,
- **za účelem dosažení zisku a**
- vykonávanou za podmínek stanovených [živnostenským zákonem](#).

V přílohách k živnostenského zákonu potom najdete seznam konkrétních živností. Podle toho, jaké podmínky musíte pro jejich provozování splnit, zákon dělí živnosti na živnosti ohlašovací (volné, vázané a řemeslné) a koncesované.

Pro úplnost uvádíme, že **hlavní činností spolku nesmí být podnikání nebo jiná výdělečná činnost** (a to ani v případě, že by spolek takto získané peníze dále použil na vlastní činnost). Spolky tedy mohou vykonávat činnost, která vyžaduje živnostenské oprávnění, pouze jako činnosti vedlejší. Nositelem živnostenského oprávnění by byl přímo spolek jako právnická osoba.

Pro většinu činností, které uvádíte v dotazu, živnostenské oprávnění nepotřebujete. Některé z činností, které uvádíte, by však podnikáním být mohly. Pro posouzení, k jakým činnostem byste potřebovali živnostenské oprávnění, doporučujeme projít zmíněné přílohy k živnostenskému zákonu. Můžete se také zeptat na podrobnější informace na příslušném živnostenském úřadě. V následujících odstavcích uvádíme, které z Vámi uvedených činností by mohly vyžadovat živnostenské oprávnění a v jakých případech.

Mimoškolní výchova a **vzdělávání**, pořádání kurzů, **školení, včetně lektorské činnosti** je podle [bodu 72 přílohy č. 4 živnostenského zákona](#) **živností volnou**. Pokud byste tedy např. opakovaně provozovali **placené kurzy**, museli byste pro spolek získat živnostenské oprávnění. To by platilo i v případě, že byste takto získané peníze dále využili k financování hlavní činnosti spolku. Aby Váš spolek mohl vykonávat volnou živnost, stačí, když splní pouze všeobecné podmínky provozování živnosti. Těmi jsou podle [§ 6 odst. 1 živnostenského zákona](#) plná svéprávnost a bezúhonnost odpovědného zástupce (viz níže). Provozování volné živnosti musíte v souladu s [§ 45 odst. 1 živnostenského zákona](#) ohlásit živnostenskému úřadu.

Podnikáním mohou být také činnosti, které budete realizovat v rámci Vašeho záměru prodávat nebo zprostředkovávat služby tvorby webových stránek. Záleží konkrétně, čemu byste se věnovali. Pro určité činnosti by Vám mělo stačit živnostenské oprávnění podle [bodu 56 přílohy č. 4 živnostenského zákona](#): Poskytování software, poradenství v oblasti informačních technologií,

zpracování dat, hostingové a související činnosti a webové portály. V tomto případě by se opět mělo jednat o živnost volnou.

Dále uvádíte, že chcete pořádat zájezdy. **Pořádání zájezdů (tedy činnost cestovní kanceláře) už spadá pod živnosti koncesované** (viz [příloha č. 3 živnostenského zákona](#), bod Provozování cestovní kanceláře). Pokud byste soustavně pořádali zájezdy nebo zprostředkovali spojené cestovní služby (např. dopravu, ubytování a průvodce), museli byste splnit podmínky, které pro tuto koncesi živnostenský zákon vyžaduje. Tyto podmínky by musel splňovat **odpovědný zástupce** podle [§ 11 živnostenského zákona](#). Odpovědný zástupce je fyzická osoba, kterou musí spolek vybrat ze členů statutárního orgánu. Pokud to není možné, může jím být i jiná fyzická osoba.

Ptáte se, jestli můžete v dotazu uvedené činnosti pouze zprostředkovávat. Je možné, aby si živnostenské oprávnění pro podnikání opatřila pouze fyzická osoba sama za sebe (př. člen spolku) s tím, že by se spolek a tato osoba dohodly, že veškeré výdělky z podnikání daná osoba daruje spolku. Pokud se rozhodnete pro tuto variantu, můžete např. webové stránky spolku používat k propagaci zájezdů, které pořádá výše zmíněná fyzická osoba. Z webových stránek by ale muselo být patrné, kdo zájezd pořádá. Fyzická osoba - podnikatel by pak musela plnit veškeré zákonné povinnosti sama za sebe a za své jednání by byla plně odpovědná ona, a nikoliv spolek.

Odvody na zdravotním pojištění a pojistném na sociální zabezpečení za členy spolku

Ze samotného členství ve spolku povinnost platit pojistné zdravotního pojištění a pojistné na sociální zabezpečení nevzniká. Seznam plátců pojistného zdravotního pojištění najdete v [§ 4 zákona o veřejném zdravotním pojištění](#). Jedná se o zaměstnavatele, zaměstnance a osoby samostatně výdělečně činné ("OSVČ") a za některých podmínek stát. Podobně je tomu tak i v případě pojistného na sociální zabezpečení. Podle [§ 3 zákona o pojistném na sociální zabezpečení](#) jsou poplatníky pojistného opět zaměstnavatelé, zaměstnanci a OSVČ, pokud se daného pojištění účastní.

Členové spolku samozřejmě mohou být i jeho zaměstnanci. To ale pouze za předpokladu, že mají se spolkem uzavřenou pracovní smlouvu a za svoji práci pobírají odměnu. **Povinnost platit pojistné zdravotního pojištění a pojistné na sociální zabezpečení by Vám jako spolku tedy vznikla v případě, že by spolek měl nějaké zaměstnance** (ať už členy spolku nebo jiné osoby).

Užitečné odkazy

Poradna Frank Bold průběžně zpracovává shrnující právní manuály, vzory a interaktivní nástroje. Pro lepší pochopení problému a řešení Vašeho případu Vám doporučujeme k bližšímu pročtení následující manuály:

[Jak správně založit spolek](#)

Dostupný z:

<https://frankbold.org/poradna/spolky-a-zapojeni-verejnosti/spolky/zakladani-spolku/rada/jak-spravne-e-zalozit-spolek>

[Jak vyplnit inteligentní formulář při zakládání spolku](#)

Dostupný z:

<https://frankbold.org/poradna/spolky-a-zapojeni-verejnosti/spolky/zakladani-spolku/rada/jak-vyplnit-inteligentni-formular-pri-zakladani-spolku>

[Jak jedná spolek navenek](#)

Dostupný z:

<https://frankbold.org/poradna/spolky-a-zapojeni-verejnosti/spolky/fungovani-spolku/rada/jak-jedna-spolek-navenek>

V řešení Vaší situace se Vám mohou hodit následující vzory či interaktivní nástroje:

[Chytrý nástroj k založení spolku](#)

Dostupný z: <https://frankbold.org/poradna/zalozeni-spolku>

[Stanovy spolku](#)

Dostupný z:

<https://frankbold.org/poradna/spolky-a-zapojeni-verejnosti/spolky/zakladani-spolku/vzor/stanovy-spolku-0>

[Zápis z ustavující schůze spolku](#)

Dostupný z:

<https://frankbold.org/poradna/spolky-a-zapojeni-verejnosti/spolky/zakladani-spolku/vzor/zapis-z-ustavujici-schuze-spolku>

Zpracováno ke dni 12. dubna 2022.

Právní poradna Frank Bold radí v případech, kdy je dotčen veřejný zájem, a to zejména v otázkách ochrany životního prostředí, boje proti korupci a nezákonného postupu úředníků.

Přečtěte si [podrobnější informace o tom, jak poradna funguje](#).

Podpořte nás svým darem

Práce našich právních poradců je možná i díky Vaší podpoře. Pomozte svým finančním darem zachovat kvalitní bezplatné právní poradenství ve veřejném zájmu. Pro zaslání daru můžete využít [dárcovský formulář](#).

Děkujeme.